

(המשך ממסוד 21)

בא כמלאי מקום המזכיר הכללי של האיגוד. דרשתי ממנו מייד לעזוב את האונייה היות ולא הייתי מוכן בשום פנים לשוחח איתו לפני שאשוחח עם כך עם נציגי הרישמי באיגוד. הוא טען שאם לא נרד, ייאלץ להוריד אותנו בכוח, דבר שהיה מגורחן בעינינו.

מה? היינו מוכנים למאבק, פשוט מאוד. או הוא ירד מהאונייה...

רגע, זה נשמע שליו לגמרי. איפה האיומים, איפה הסכנים? מתחילת היותו, ועוד איך! כיוון שלא ידענו מה בדיוק יהיו צדיהם. ברגע שהם עלו לאונייה הודעתי להם שאיאלץ להרים את כבש האונייה, כדי למנוע עלייה של כוחות משטרה במפתיע. אם יהיה ברצונם לרדת, יהיו חייבים רק להודיע לי על כך. והחברה ביצעו את פקודתך והרימו את הכבש?

והקפיטן לא התערב? או הקצין נים שלא הצטרפו אליכם? לא. המכונאי הראשי היה היחיד שלא הביע את דעתו בכלל בעניין. שאר הקצינים ואנשי הצוות, בלי יוצא מן הכלל, הודיעו לנו שלא ישתתפו באופן אקטיבי בשביחה, אבל לא יישארו פאסיביים במידה ואנו נילחם בכוחות משטרה.

מה עשיתם עם החבורה שעלתה לאונייה? הם נכנסו לתאו של רבי-החובל והחלו שם התייעצויות.

ומה עם הסכנים? לכל ספינאי המכיר את עבודתו יש תמיד סכין-עבודה. חיכך אראה לך מה אני מתכוון. נתון בנרתיק עור ומשמש לו עזר רב בעבודת הסיפון. הנה (מוציא את הסיפון מארון-הבגדים) זאת היא סכין-עבודה מיוחדת לימאים, תוצרת גרמניה. לא שבריה ולא פיגיון. אתה רואה, הנרתיק מכוסה זיעה. ישן. לא הכנתי אותו בשביל ה'שביחה'. מובן, שכשהיינו בבגדי-עבודה, אנשי הצוות היו ברובם חגורים בסכיני-העבודה שלהם. זאת כנראה מה שהתכוונו לסכינים. לא היו איזמים בסכינים.

אחר-כך? היו לנו כבלים מוכנים, למיקרה של מאבק עם המשטרה. מה עושים עם כבלים? הוהה, כבל פלדה יכול לשמש נשק, חשובה לאלות.

החוקתם אותם ביד? חלק מהצוות החזיק אותם ביד. אבל לא השתמשתם בהם? לא, היו חילופי-רובים חריפים ביני לבין חיים צוקר, האשמתני אותו ואת ה'איגוד שהם משועבדים לבוסים של השטח'. דרשתי רות ואינם דואגים לימאי הפשוט. דרשתי בתוקף הבאתו של נציגי, ועד אז לא אהיה מוכן בכלל לשוחח עם איזה שהוא נציג, עד כל נושא שהוא. דרשתי ממנו שוב לרדת מהאונייה. הוא ירד?

כן. יחד עם כולם. היו לי שיחות גם עם קצין בכיר של מחלקת-ההגירה ב'דובר'. הסכרתי לו באריכות את מטרתי את מאבק. הוא גילה אהדה לעצם הרעיון אבל טען שצעדנו חריף ובלתי-חוקי, וניסה לשכנע אותי לרדת מהאונייה. הבנתי ממנו ש הוא לא היה רוצה בשום פנים ואופן ש'חלילה יפוצץ מאבק פיזי בינינו לבין כוחות המשטרה, והודעת לי שאיננו מתכוונים ש' שום אופן לרדת והחלטנו נוהשה להמשיך. אמרתי לו: 'באיזה מקום בעולם - חוץ מהארצות הקומוניסטיות - המעביד הוא גם האיגוד המקצועי?' הוא נדהם. בסוף איזה לנו שנצא ממעניין בשלום, לחץ את ידי ו' גילה לי שהוא יהודי. נפרדתי ממנו לבביות. כשראו שאין מה לעשות יתרו על האונייה ירדו כולם ו'אבוקדו קור הריבה עונן' המשיכה בדרכה לברמרהאפן. בדרך שוחחתי עם רבי-חובל אריאל, שהוא אדם לבבי ו' נבון, וידוע כאדם ישר, גם לאיגוד עצמו. אלא שלא יכולתי בשום אופן להשתכנע ממנו להפסיק את המאבק לפני שיבוא אהרן צוקרמן עצמו.

מה חשבת שיעשה אהרן צוקר? מן? הרי הוא חלק מהאיגוד ש' אותו אתה רוצה להחליף? אהרן צוקרמן הוא אישיות נערצת בין כל חוגי הימאים. ידוע ביושרו ובמסירותו לכל עניין הימאים בכלל, ולימאות בפרט. רק איתו ידעתי שאוכל להגיע להסכם.

איזו פשרה יכולה להיות בין ימאים הכופרים בסמכות האיגוד, לבין נציגי האיגוד? אנחנו אומנם כופרים בסמכות האיגוד לייצג את הימאים, אבל לא את סמכותו של צוקרמן כנציגו, שיגלה הבנה למאבקנו. נגד האיגוד?

לא. אבל בעד אותן תביעות הנוגעות לתנאי-עבודה, לשכר, למסים וכו'. כלומר לשביתתכם היתה מטרה כפולה: נגד איגודי-מטעם, ובעד שיפור תנאי-עבודה. כמטרה הרא' שונה לא ציפיתם ממנו לתמיכה, אבל כמאבקכם השני ראייתם בו נציג מהימן.

בדיוק. ידעתי מראש שהוא ישלול את צורת מאבקנו, אבל עמדתו היתה נחושה שזאת הצורה היחידה בה אני יכול לעזור את ציבור הימאים לפקוח את עיניו ואני מוכן להיות קרובי-יחיד לפעולה הזאת.

מה קרה כברמרהאפן? נקשרנו לרציף. תלינו שני שלטים, באנגלית ובעברית, 'כאן שביתה! התרחקו!' רבי-החובל הודיע לשילטונות ה' נמול מראש על השביתה?

היכתה לכם משטרה? לא. אינני סבור שהוא ביקש את התערבות המשטרה... אבל עתונאים היו שם. הוקפנו בעתונאים וצלמי טלביזיה. העברתי הוראה לכל אנשי-הצוות שלא לשרח בח בשום אופן עם אף עיתונאי.

הגעתם לשם בערב. מה קרה? הצבנו שמירה, בעיקר נגד העתונאים והצלמים, היות והיה ברור לנו שלא יבואו כוחות משטרה. על-כף-פנים לא בשלב זה. ידענו גם, מהדועה מוקמת, שרבי-החובל נמרוד אשל יבוא מטעם משרד התחבורה. עלי לציין שגם נמרוד אשל הוא אישיות נערצת על כל שכבות הימאים.

שוחחת איתו? הוא עלה לאונייה למחרת בבוקר. לבד. סעד איתנו ארוחת-צהריים וביקש אפשרות לשוחח עם כל הצוות. גישתו הפשוטה ו' הצברית עוררה בנו מייד אהדה אישית. לעצם שליחותו, הוא הסביר לנו שהוא נשלח אישית מטעם ש'רהתחבורה, עם סמכויות בלתי-מגבלות להביא לסיום ה' שביתה. הצוות ביקש אפשרות להתייעץ, ובינתיים הוזמנתי אני לשיחה עם נמרוד. זאת היתה הפגישה הראשונה בינינו. קודם לכן החלפנו שגום ברחוב. אני ידעתי מיהו, והוא עונה שלום לכל אחד. התיישבנו בתא של רבי-המלחים, והוא הסביר לי את הנוק העלול להיגרם לחברה והעונש לו אנחנו צפויים. הוא ביקש ממני לאפשר את פירוק המיטען, כצעד ראשון להבהרה ול' מניעת נזקים נוספים. עניתי לו, היות ומדבריו שוכנעתי שלמעשה פריקת המיטען לא תפריע להמשך מאבקנו.

בשלב זה הגיע לאונייה הצטרף לשיחה אהרן צוקרמן, ובעזרתו הפעילה שוכנענו לבסוף להסיר את השביתה בכלל. איך שיכנעו אותך? הבטיחו משחה?

לא הובטח כלום. רק בירור צודק. איפה? בארץ. בפני מי - לא יודע. אבל אני סומך עליהם, על דיבתם, באימון מוחלט. סוכם שאני אחזור לארץ, יחד עם עוד שניים מאנשי הצוות, שהתבלטו כפני לי. יתר החברה יועברו לאוניות אחרות - דרשתי שלא תהיה ערפיטראשים של ה' חברה אלה - וזה הובטח לי.

מה תעשה עכשיו? אמשיך במאבק. איך? במקביל להכרזת השביתה שלנו על אבוקדו קור, התארגנו החברה בחיפה ו' הקימו ועד-פעולה. עכשיו ועד זה יפתח במאבק להשגת המטרה שלשמה פרצה ה' שביתה - כלומר הקמת איגודן חופשי.

כך שלמעשה המטרה הראשונה של השביתה הישנה, וציבור ה' ימאים כבר לא כולו אדיש? כן. אבל זה לא היה קל. צריכים לעורר את כל הימאים להשתתפות פעילה. ויש לכם אמצעים לעמוד מול השילטונות? חסרים לנו אמצעים. זה ברור. כי אנחנו לא נתמכים על-ידי שום גוף. לא מפלגתי ולא כלכלי. אבל אני חוזר: אמצעים אין לנו - אבל אידיאלי יש. וגם עקשנות.

סרטים אלוהים נמצא בבני-האדם

הקרב על סיןסבסטיאן (צפון). תל' אביב; שביט, גבעתיים; נוגה, גבעתיים; ארצות-הברית) נראה שלעולם לא יתעייפו המפיקים ממלחמת האינדיאנים. עוד סרט אחד כזה. בשלושה בתי-קולנוע באיזור תל-אביב בלבד נערכים קרבות מרים בין אינדיאנים ללבנים. חיצים, רובים, תותחים, דם, הרגים, אהבה, נצרות - הכל יש בסך-סבסטיאן, הכפר השליו שלא נותנים לו לחיות בשלווה. בתפקיד ובביצוע שיגרתיים, אנטוני קווין, מצליח לבנות סכר באותה הטכניקה שבה הוא ניכשל כזורבה היווני. באופן שיטחי ואינפנטילי, מובאות שיחות על אלוהים, בני-אדם וחיים. סרט שלא חידש במאומה ולא הוסיף כלום לסטנדרד המוכר של סרטי-פעולה כאלה.

קווין, עריק מהצבא, מורד במלכות, נקלע לסיןסבסטיאן, בעיקבות בומר שהצילו. הכומר נהרג, והוא נאלץ למלא את מקומו. למרות שהוא עצמו אינו מאמין באלוהים, הוא לוקח על עצמו להגן על הכנסייה ו' אלוהים למען האנשים הזקוקים לאמונה. בי כוח זה הוא משפיע עליהם להגן על חייהם, הם, והוא עצמו נהיה, כמובן, למפקד המקום. מי שיכול לחנש את סוף הסרט, משוחרר בהחלט מהסירחה לראותו.

זהירות, החופש הגדול מגיע!

משפחת האמיציוס (חן, תל-אביב; ארצות-הברית) לפי המתכונת הרגילה, מגיש וולט דיסני עוד סרט לילדים. אהבת אנשים וחיות, טבע והרפתקות. ללא דימויון, בלי פאנטסיה, אך עם הרבה טוב-לב, נאיביות וחן, מסופר סיפורה של משפחה אמיצה החיה לה לבדה ביער, מתפרנסת מציד ופרוות, ומקבלת על עצמה, כאידיאל, להגן על אוויר-הבר מפני הציידים הרעים.

מובן שיש להם בן, יפה וחזק ואמיץ ו' אוהב-חיות. ויש נערה אוהבת את הבן, ו' היא יפה טובה ובלונדית. כלב, דוב, ותוכי, אבל יש גם חיות רעות, אותן הורגים תוך סיכון-נפש ואומץ-לב. יערות ואגמים ואוזרים ואנשים רעים המנסים לפגוע בחיות הטובות ובאנשים הטובים. סרט אידיאלי לחינוך ליד-יתנובה. יש הרגשה שלקראת החופש הגדול עומים דים הציף את הארץ בסירטי 'ילד-טוב' ירושלים. לפני הסרט העיקרי מוצג סרט קצר, המזכיר את תקופת-הזוהר של וולט דיסני, לפי יצירתו הנפלאה של מילן, 'פר הדוב'. הגם שהשואה לספר עלולה לאכזב, זהו סרט שובה-לב. הדמויות משרטטות בחן רב, ויש אפילו קצת מן ההומור הדק של מילן.

דרמה לילדים

הזנב וג'וזפין (פאר, תל-אביב; שבדיה) חוסר קומוניקציה, בדידות, פחדים, אהבה הערצה, בוז וסיוטים - מצויים במרבית הסרטים המודרניים, ובמיוחד בשבדיים. מזור למצוא את כל אלה בסרט ילדים. הוגו, הגבר, חי ביער, חזק ואמיץ, חכם ויודע הכל, ונוקרפורמיסט. חברתו, ג'וזפין, יפהפיה הסובלת מבדידות, חוסר אהבה ו' ידדים, מתאהבת בחוגו, מעריצה אותו ו' עוברת יחד איתו חוויות מפחידות, מרגשות ועמוקות, כי הם בני שבץ. אין פה זכר לעולמם של ילדים, על תמימותו, קסמו והחן שלו, אין פה ורוד ולא תכלת. בצבעים עזים מתואר עולמם המבריק, גר, האכזרי, המפחיד והמכא של ילדים מבוגרים.

קשה לעכל גישה בלתי-מקובלת זו, אולי מפני שהקהל הורגל לסירטי-ילדים נאיביים, סכריניים, חינוניים. ואילו כאן דראמה אמיץ, תית, על יצרים, מחשבות, טיפוסים תמורניים, שגיבורה ילדים קטנים. אביו של הוגו נאטר משום שהוא פאציפיסט. ג'וזפין מדברת אל אביה, אך אף פעם אחת אין הוא עונה לה. כאשר היא מביאה לו פרח חמניה - האב העסוק אפילו אינו מסתכל. הפרח קמל ונובל.

הסרט רצוף חוסר הבנה, חוסר יחס, פסימיות צורבת. לא ברור אם מבחינה חינוכית גישה זו נכונה או לא, מה שברור הוא שמבחינה קולנועית זהו סרט מצויין. דרמאטי, בו מעורבים דימויו ומציאות, תן ילדותי עם בעיות אנושיות כלליות, עולם קסום עם פחדים חיים. תמונות רבות מזכירות את מיטב סרטי ברמזן. הילדה היורדת לתומה להתרחץ בנחל ופיתאום ידי גבר תופסות בה, ניפלאה ו' מעועזת התמונה בה בורח הילד מפני הציידים היורים ביער, ואחר-כך, כדי להניח את הציידים, מתחפשת ג'וזפין לרוח וביחד עם הוגו הם צורחים וצוחקים, 'כמו רוחות'. זהו סרטי-ילדים מיוחד במינו ואין לדעת איך יקבלוהו ילדים. אך ודאי חשובה לראות. תו. מומלץ גם למבוגרים.

מלווה בריבית והומו

לארמו - באהבה (ארמון-דוד, תל-אביב; צרפת) ארמו מוכר כזמר-דיסקוטקים פופלארי. הפעם הוא שחקן, תפקידו: סטודנט נט למשפטים, רציני (תלמיד טוב), יפה (רואים), חזק (אלוף איגרוף), שר יפה

אנטוני קווין ב'סבסטיאן' גיבור בפעם האלף

(שומעים), וסימפאטי (יש לו חברה קבועה). שמו ארנו, והוא חי מקיצבה ועומה שיואלח לו דודו, בנאי פשוט ועני, ששמו ארנו. ויש עוד ארנו אחר, שופט-נוער. איש טוב, חכם, אנושי. ומי זה יכול להיות אם לא בורביל?

יש גם נשים. החברה של ארנו-ארמו נחמדה. אחותו של ארנו-בורביל נחמדה. ה' חברים שלהם נחמדים. כנגד כל אלה יש אדם אחד רע, והוא די רע כדי לשמש מישקל-נגד לכולם. הוא מלחה בריבית קצוצה, קמצן, רשע, והומוסקסואלי. מספיק, לא! הוא גם מנסה להרוס את חייו ו' עתיו של אדמו. אדמו נאלץ לרצוח אותו. השופט ארנו מחפה על הסטודנט ארנו, ואף מאמץ אותו לבן. כמה זמן ואיך יוכלו האב והבן ארנו לחיות מבלי לתת את הדין? האם יתפסו? יסגירו את עצמם? קיטש סנטימנטאלי, נעים, חסרי-מרות, פשוט וכן, אפילו חינוכי. 'לכל המשפחה', בתנאי שאין במשפחה אחד שהוא מלווה ב' ריבית, נבל או הומו.

תדרוך פעולה

סבכי-איפוס מדריכים את כל המשתתפים בספורנו של חונקי-נשים, בסרט 'חמש נשיקות חנק' (אגנב, תל-אביב). כחום הלילה (הוד, תל-אביב), הוא סרט בלשי מעולה. בו מפענח שטר כושי, תעלומת רצח, על רקע הבעייה הגיועית בדרום ארצות-הברית, מישחק מצויין.